

רואים עולם

להכיר את העולם - בדרך שמותאמת לכולם
לאנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית
בתפקוד קוגניטיבי בינוני ונמוך

מידע למנהלי מסגרות וצוות מקצועי

אדר תשפ"ו, מרץ 2026

האחריות על ביצוע הפעילויות היא על המפעיל. על הצוות לוודא כי כל פעילות מותאמת ליכולות המשתתפים ומבוצעת תוך הקפדה על כללי בטיחות, תוכנית ניהול סיכונים, ההשגחה נדרשת ושיקול דעת מקצועי.

תוכן עניינים

עמוד	
3	אודות מיזם רואים עולם
4	עקרונות בטיחות וניהול סיכונים
4	מטרות המיזם
4	מבנה ותכולת הסביבה המקוונת
6	תפקיד המדריכים
6	הכנה לקראת המפגשים
7	מזוודה חושית
7	הנחו את המדריכים ותנו להם טיפים למפגש מוצלח
	מערכי ההדרכה
9	הרציונל הפדגוגי
	אודות מערך ההדרכה הצורה עיגול
11	מטרות ההדרכה
11	המזוודה החושית
12	סוגי פעילויות
	אודות מערך ההדרכה הצבע הורוד
13	מטרות ההדרכה
13	המזוודה החושית
14	סוגי פעילויות
	אודות מערך ההדרכה ההמצאה מכונית
15	מטרות ההדרכה
15	המזוודה החושית
16	סוגי פעילויות

אודות מיזם רואים עולם

מיזם "רואים עולם" הוא יוזמה משותפת של עמותת לטם, קרן שלם ומשרד הרווחה והביטחון החברתי, שנועדה להרחיב את אפשרויות הלמידה, ההעשרה והחוויה עבור אנשים עם מוגבלות שכלית או קוגניטיבית בתפקוד בינוני ונמוך במסגרת מרכזי היום.

המיזם פותח מתוך צורך ממשי להנגיש תכנים מגוונים ומשמעותיים לאוכלוסייה זו, במיוחד לנוכח צמצום ההזדמנויות לחשיפה ישירה לעולם שמחוץ למסגרת. במסגרת זו, פותח מענה דיגיטלי חינמי, המאפשר למרכזים להציע למקבלי השירות חוויות למידה עשירות ונגישות ללא תלות במשאבים נוספים.

ייחודיות המיזם טמונה בשילוב בין תוכן דיגיטלי מותאם לבין למידה רב־חושית, אשר תוכננה והותאמה במיוחד לצוותים הטיפוליים, כך שיוכלו לעשות שימוש פשוט, נגיש וישים במיזם כחלק משגרת העבודה. כל יחידת תוכן כוללת סרטון קצר ונגיש, לצד מערך הדרכה מובנה ופעילויות משלימות בתחומי תנועה, יצירה ומזון, המאפשרות למשתתפים לחוות, להתנסות ולהשתתף באופן פעיל.

התכנים פותחו תוך הקפדה על פישוט לשוני, ייצוג חזותי ברור ותיווך מותאם, ומלווים בכלים יישומיים המאפשרים לצוותים להפעיל את המיזם באופן עצמאי ובקלות.

באמצעות מבנה זה, המיזם יוצר רצף של חוויות למידה נגישות, מגוונות ומשמעותיות, התורמות להרחבת עולמם של מקבלי השירות וליצירת עניין וגיוון בפעילות היומיומית במסגרת.

[כניסה למיזם רואים עולם <<](#)

[למידע נוסף על וועדת ההיגוי המלווה של המיזם <<](#)

בהמשך, צפויה הרחבה כך שכל נושא יכלול מגוון יחידות תוכן נוספות.

מרכיבי יחידת התוכן כוללים:

- הסרטון המרכזי – קטע וידאו קצר, מותאם ומונגש קוגניטיבית, הכולל שאלות בחירה וידע, פישוט לשוני ותיווך חזותי.
 - מוטיבים מוזיקליים קבועים – קטעי צליל לפתיחה ולסיום המפגש, היוצרים רצף קבוע ותורמים לחוויה המוכרת.
 - לוחות תקשורת מותאמים – קבצים גרפיים להדפסה או לשימוש דיגיטלי (טאבלט/מסך מגע), המאפשרים למשתתפים להביע בחירה ודעה באופן עצמאי.
 - סרגלי תמונות – כרטיסי תמונות ותומכי למידה חזותיים לשילוב בפעילות.
 - מערך הדרכה מלא – מסמך מובנה הכולל פתיח, סטינג מומלץ, רשימת הכנות, שלוש חלופות פעילות (בתנועה, ביצירה ובמזון), וכן רעיונות לסיכום והטמעה בשגרה.
- כל התכנים מתורגמים לערבית.

באמצעות מבנה זה, כל יחידת תוכן מספקת למדריכים "ערכת כלים" מלאה להפעלה חווייתית ונגישה של מקבלי השירות, באופן עצמאי וללא תלות במשאבים חיצוניים נוספים.

חשוב לציין כי האחריות על ביצוע הפעילויות היא על המפעיל. על הצוות לוודא כי כל פעילות מותאמת ליכולות המשתתפים ומבוצעת תוך הקפדה על תוכניות ניהול הסיכונים של המשתתפים, כללי בטיחות, השגחה נדרשת ושיקול דעת מקצועי של צוות המסגרת.

תפקיד המדריכים

המדריכים הם הגורם המרכזי בהפעלת המיזם ובהפיכת התכנים לחוויה משמעותית עבור מקבלי השירות. תפקידם כולל:

- הנחיה ותיווך
 - הצגת התכנים באופן מותאם, תוך שימוש בשפה פשוטה, חזרתיות ושאלות המעודדות השתתפות פעילה.
 - ליווי בזמן הצפייה
 - נוכחות פעילה במהלך הסרטונים, עצירה בנקודות המתאימות, ומתן זמן לעיבוד, תגובה ותרגול.
 - יישום מערכי ההדרכה
 - הפעלת הפעילויות המוצעות (בתנועה, ביצירה ובמזון), תוך התאמה ליכולות הקבוצה ולצרכיה.
 - הכנה מוקדמת של המפגש
 - היכרות עם יחידת התוכן מראש, הכנת העזרים הנדרשים ובחירת דרכי ההפעלה המתאימות.
- באמצעות תפקיד זה, המדריכים מאפשרים למשתתפים לחוות את התכנים באופן פעיל, מובן ומשמעותי, ולשלב את הלמידה כחלק משגרת היום במסגרת.

הכנה לקראת המפגשים

- הפעילות צריכה להתקיים בחדר מרווח
- יש לוודא שיש בחדר מסך גדול שמחובר לרשת וכי יש אפשרות לשמוע את הטקסט והמוזיקה בצורה איכותית
- יש לבחור את יחידת התוכן עליה עובדים מראש.
- יש להיכנס לעמוד של יחידת התוכן באתר – יש להוריד את מערך ההדרכה
- חוץ ממערך ההדרכה, ישנם כלי עזר נוספים: סרגלי תמונות, פלטים קוליים.

להלן הסבר על כל העזרים העומדים לרשות המדריכים:

מס'	שם הרכיב	הסבר
1.	סרטון בעברית	הסרטון המרכזי אותו תציג לקבוצה, כולל תוכן נגיש, שאלות בחירה ושאלות ידע.
2.	סרטון בערבית	גרסה מתורגמת של הסרטון, מיועדת למסגרות בהן השפה הערבית נגישה יותר למשתתפים.
3.	סרגל תמונות לפלט הקולי/סרגל תמונות להדפסה	סדרת תמונות שניתן לשלב במכשירי תקשורת תומכת וחלופית (תת"ח), או להדפיס כדי שהמשתתפים יוכלו לבחור ולהשיב דרך הפלט הקולי לשאלות המוצגות במהלך הסרטון.

מס'	שם הרכיב	הסבר
4.	לוח תקשורת לטא'צט	קובץ המיועד ללוח תקשורת לתוכנת תת"ח טאצ'ט, כדי שהמשתתפים יוכלו לבחור ולהשיב לשאלות המוצגות במהלך הסרטון.
5.	לוח תקשורת לגריד באייפד	קובץ המיועד ללוח תקשורת לתוכנת תת"ח גריד על גבי אייפד, כדי שהמשתתפים יוכלו לבחור ולהשיב לשאלות המוצגות במהלך הסרטון.
6.	לוח תקשורת לגריד במחשב	קובץ המיועד ללוח תקשורת לתוכנת תת"ח גריד על גבי מחשב, כדי שהמשתתפים יוכלו לבחור ולהשיב לשאלות המוצגות במהלך הסרטון.
7.	מערך ההדרכה לנושא יחידת התוכן בעברית	מסמך מובנה בתוכו מערכי שיעור לכל יחידת תוכן הכוללת את מהלך מפגש, רעיונות לפעילויות והכוונה לשאלות – בשפה העברית. המערך כולל גם תמונות ואמצעי המחשה אותם תוכלו להציג למשתתפים.
8.	מערך ההדרכה לנושא יחידת התוכן בערבית	מסמך מובנה בתוכו מערכי שיעור לכל יחידת תוכן הכוללת את מהלך מפגש, רעיונות לפעילויות והכוונה לשאלות – בשפה הערבית. המערך כולל גם תמונות ואמצעי המחשה אותם תוכלו להציג למשתתפים.

מזוודה חושית

- לצורך קיום המערכים המוצעים, אנו מבקשים מהמסגרת להכין מזוודה חושית שתכלול מגוון רחב של חפצים, בהם ניתן להשתמש במהלך הפעילויות. (ראו הסבר בהמשך).

שימו לב – חשוב שהמזוודות החושיות יבנו לפי תכנית הסיכונים של מקבלי השירות המשתתפים בפעילות!

הנחו את המדריכים ותנו להם טיפים למפגש מוצלח

1. על המדריך להכין את עצמו מראש – לעבור על יחידת התוכן לפני המפגש, כדי להרגיש בטוח ולדעת מתי לעצור, מה לשאול ואיזה עזרים להציג.
2. יש להביא את המזוודה החושית לפעילויות השונות.
3. יש לשמור על שפה פשוטה וברורה – להשתמש במשפטים קצרים, במילים מוכרות ובקצב איטי.
4. מומלץ לעבוד בקבוצות קטנות – כך ניתן לאפשר מקום לכל משתתף, לשים לב לתגובות הלא מילוליות וליצור אווירה רגועה ומאפשרת.
5. חשוב להקשיב לשפת הגוף – הבעות פנים, תנועות ידיים או מבט יכולים להיות חלק מהתגובה של המשתתפים.
6. חשוב לשדר אווירה חיובית – חייכו, פרגנו גם לתגובות חלקיות, ותנו תחושת הצלחה לכל אחד.
7. להיות גמישים – להתאים את הקצב של המפגש למה שקורה בחדר: אם צריך, לעצור, לחזור או לדלג.

8. לשלב תנועה קצרה – אפילו תנועה פשוטה כמו מחיאת כף עוזרת לשמור על קשב ורעננות. תוכלו למחוא כפיים בעת השמעת הפתיח או הסיום של סרטון המיזם.
9. חשוב שהמדריך יפתח ויסיים בטקס קבוע – למשל, עם המוזיקה של המיזם – כדי לייצר תחושת ביטחון ורצף.
10. יש חשיבות רבה ליצירת קשר אישי – פניה לכל משתתף בשמו לפחות פעם אחת במהלך המפגש.
11. חשוב שהמדריך יכיר את תכנית ניהול הסיכונים של המשתתפים ויתאים את הפעילות עבורם.

בהצלחה!

מערכי ההדרכה

עבור כל אחד מהסרטונים נכתב מערך הדרכה ייעודי לכל סרטון ובו חמש מערכי שיעור שונים.

הרציונל הפדגוגי

הקונספט למערך ההדרכה של רואים עולם הינו הרצון לאפשר למידה חווייתית, רב חושית ומגוונת, המותאמת לאנשים עם מוגבלות שכלית או קוגניטיבית בתפקוד בינוני ונמוך.

חזרתיות על נושא יחיד מזוויית שונות מסייעת לעיבוד ולהפנמה, ולכן כל נושא על (כמו העיגול) פורק לחמישה עולמות תוכן מוכרים מחיי היומיום: מאכלים, לבוש, טבע, אמנות, דברים ומבנים בחוץ. גישה זו מאפשרת למשתתפים לזהות את אותה תופעה או צורה במצבים שונים, ובכך לפתח יכולת הכללה וזיהוי דמיון חזותי ותפקודי. כדי לשמור על עניין וגיוון לאורך התהליך, כל עולם תוכן משויך לסוג פעילות שונה –

1. התאמה ומיון – פעילות קבועה שחוזרת על עצמה בכל מערך שיעור. זוהי פעילות מובנית של זיהוי, השוואה והפרדה בין חפצים, תמונות או רעיונות שונים, שמקדמת הבחנה חזותית, זיהוי דמיון ושוני וחישה פשוטה.
 2. תנועה – פעילות גופנית פשוטה המזמינה את המשתתפים לזוז, להרגיש את הגוף, ולחוות את הנושא באופן פעיל במרחב באמצעות תנועה, קצב ושינויי כיוון.
 3. יצירה – פעילות חזותית ומוחשית שבה המשתתפים עובדים עם חומרים, צבעים וצורות כדי לבטא רעיון או חוויה באופן מוחשי ויצירתי.
 4. מוזיקה – פעילות שמיעתית חווייתית המשלבת שירים, קצב וכלי נגינה, ומאפשרת למשתתפים להרגיש את הנושא דרך האוזניים והגוף, להגיב לצליל ולחבר בין שמיעה לתנועה.
 5. חקר חושי – פעילות המבוססת על חישה דרך מגע, ראייה, שמיעה ולעיתים גם ריח או טעם, המאפשרת למשתתפים לחקור את הנושא דרך החושים ולחוות אותו באופן ישיר ומוחשי.
- כך נוצר רצף של חוויות שונות: בגוף, בידיים, באוזניים ובחושים, שמאפשר לכל משתתף למצוא את נקודת החוזקה והעניין שלו.
- הרציונל המנחה הינו לבנות תהליך נגיש, חזרתי וברור, שבו הלמידה מתרחשת דרך חוויה ולא דרך הסבר, ושהמדריכים יקבלו כלים פשוטים אך משמעותיים ליצירת למידה פעילה, מהנה ובעלת משמעות לכל משתתף.
- כל מערך שיעור יחל עם פעילות מיון. פעילות המיון בתחילת כל מערך מאפשרת למשתתפים להיכנס לנושא בצורה פשוטה ומוחשית, דרך פעולה ברורה של הבחנה בין "כן" ו"לא" (למשל: עגול/לא עגול, רוד/לא רוד, קשור למכונית/לא קשור). זו פעולה בסיסית שמקדמת זיהוי, הבחנה ודמיון/שוני, שהם אבני יסוד להבנה.

בנוסף, החזרתיות של אותה פעילות בכל מפגש יוצרת שגרה קבועה ובטוחה, שמפחיתה עומס קוגניטיבי ומאפשרת למשתתפים להתפנות ללמידה עצמה. כך הם לא צריכים "ללמוד כל פעם מחדש מה עושים", אלא יכולים להתמקד בתוכן.

אודות מערך ההדרכה הצורה עיגול

קישור לעמוד הצורה עיגול באתר המיזם <<

מטרות ההדרכה על הצורה העגולה

- יחידת התוכן על הצורה העגולה נועדה להקנות למקבלי השירות היכרות עם אחת מהצורות הגיאומטריות המרכזיות והנפוצות בחיי היומיום – העיגול. מטרות ההדרכה הן:
- זיהוי והכרה: לפתח מודעות לכך שהעיגול מופיע בתחומים רבים של חיי היומיום – באוכל, בלבוש, בטבע, באמנות ובמבנים.
 - הכללה וחשיבה מושגית: לסייע למשתתפים להבין כי "עיגול" אינו פריט אחד בלבד אלא תכונה החוזרת בהקשרים שונים, ולתרגל יכולת הכללה.
 - למידה חווייתית ורב־חושית: לאפשר חקירה באמצעות ראייה, מגע, תנועה, יצירה ובישול, כך שהלמידה תהיה מגוונת ומותאמת למשתתפים בתפקוד בינוני ונמוך.
 - הבעה ובחירה אישית: לעודד את המשתתפים להגיב לשאלות, לבחור בין חלופות, ולהביע את דעתם על דברים שהם מכירים ואוהבים.
 - שילוב בשגרת היום: ליצור רצף פעילויות שמאפשר חזרתיות וגיוון – חיפוש חפצים עגולים במרחב, ציור ויצירה בצורת עיגול, או הכנת מאכלים עגולים – כחלק משגרת ההעשרה במרכז היום.
- באמצעות מטרות אלו, ההדרכה סביב הצורה העגולה מהווה מודל ראשוני ללמידה על מושגים מופשטים דרך דוגמאות מוחשיות, ותורמת הן לפיתוח מיומנויות קוגניטיביות והן להנאה והעשרה תרבותית.

מזוודה חושית לצורה עיגול

- לצורך קיום המערכים המוצעים, אנו מבקשים מכם להכין מזוודה חושית שתכלול מגוון רחב של חפצים, בהם תוכלו להשתמש במהלך הפעילויות.
- חשוב שתבנו את ערכת המזוודה החושית על פי תכנית ניהול הסיכונים של המשתתפים.
- הנה מספר רעיונות לחפצים שיכולים להתאים לנושא הצורה העגולה:
 - פריטים עגולים: כובע, צמיד, צלחת, כוס פלסטיק, כדור (בגודל שלא ניתן לבלוע), משקפי שמש, תפוז, גומייה לשיער
 - פריטים שאינם עגולים- חולצה, כיסוי פלאפון, מפית, תמונה, מחברת, ענף של עץ/ עלה, אצטרובל, שאינו עגול...
 - תמונות שונות של פריטים עגולים ([ניתן להוריד ולהדפיס מכאן <<](#))

סוגי הפעילויות הצורה עיגול

מס' מערך שיעור	עולם תוכן	סוג פעילות	הפעילות (תיאור מקוצר)
מערך שיעור מס' 1	מאכלים	חקר חושי	1. פעילות מיון- דברים עגולים ולא עגולים 2. אפיית עוגיות עגולות/ הכנת עוגיות מפלסטלינה או בצק אכיל חשוב להתייחס בפעילות זו למרקמי המזון שהמשתתפים אוכלים וכן לאלרגיות למזון, ובנוסף להתנהגויות מסוכנות הקשורות באוכל (חטיפת אוכל ועוד)
מערך שיעור מס' 2	לבוש	מוזיקה	1. פעילות מיון- דברים עגולים ולא עגולים 2. משחק העברת פרטי לבוש עגולים (כובע, משקפי שמש, צמיד, שרשרת) בהתאם למוסיקה שברקע. כשעוצרים לובשים/ חובשים את פריט הלבוש
מערך שיעור מס' 3	טבע	יצירה	1. פעילות מיון- דברים עגולים ולא עגולים 2. מספר אפשרויות ליצירה- יצירת פרצוף/ הדבקת עיגולים/ טבילת עלים ופרחים בגועש ואז הטבעתם על הדף.
מערך שיעור מס' 4	מבנים ודברים ברחוב	תנועה	1. פעילות מיון- דברים עגולים ולא עגולים 2. יצירת עיגולים עם הגוף לצלילי מוסיקה ומשחק צבעי רמזור שבהתאם אליו זזים או עוצרים.
מערך שיעור מס' 5	סיכום	בינגו	1. משחק בינגו עם כל המושגים העגולים שעסקנו בהם

אודות מערך ההדרכה הצבע הורוד

קישור לעמוד הצבע הורוד באתר המיזם<<

מטרות ההדרכה על הצבע הורוד

- יחידת התוכן על הצבע הורוד נועדה להקנות למקבלי השירות היכרות עם אחד מהצבעים המרכזיים והנפוצים בחיי היומיום – הצבע הורוד. מטרות ההדרכה הן:
- זיהוי והכרה: לפתח מודעות לכך שהצבע הורוד מופיע בתחומים רבים של חיי היומיום – באוכל, בלבוש, בטבע, באמנות ובמבנים.
 - הכללה וחשיבה מושגית: לסייע למשתתפים להבין כי "ורוד" אינו פריט אחד בלבד אלא תכונה החוזרת בהקשרים שונים, ולתרגל יכולת הכללה.
 - למידה חווייתית ורב־חושית: לאפשר חקירה באמצעות ראייה, מגע, תנועה, יצירה ובישול, כך שהלמידה תהיה מגוונת ומותאמת למשתתפים בתפקוד בינוני ונמוך.
 - הבעה ובחירה אישית: לעודד את המשתתפים להגיב לשאלות, לבחור בין חלופות, ולהביע את דעתם על דברים שהם מכירים ואוהבים.
 - שילוב בשגרת היום: ליצור רצף פעילויות שמאפשר חזרתיות וגיוון – חיפוש חפצים בצבע ורוד במרחב, ציור ויצירה בצורת צבע ורוד או הכרות עם מאכלים בצבע ורוד – כחלק משגרת ההעשרה במרכז היום.
- באמצעות מטרות אלו, ההדרכה סביב הצבע הורוד מהווה מודל ראשוני ללמידה על מושגים מופשטים דרך דוגמאות מוחשיות, ותורמת הן לפיתוח מיומנויות קוגניטיביות והן להנאה והעשרה תרבותית.

מזוודה חושית לצבע הורוד

- לצורך קיום המערכים יש להכין מזוודה חושית שתכלול מגוון רחב של חפצים, בהם ניתן להשתמש במהלך הפעילויות. חשוב שתבנו את ערכת המזוודה החושית על פי תכנית ניהול הסיכונים של המשתתפים.
- הנה מספר רעיונות לחפצים שיכולים להתאים לנושא הצבע הורוד:
 - פריטים ורודים: קופסא של יוגורט תות, חולצה ורודה, צעיף ורוד, כובע ורוד, פרח פלסטיק ורוד, קישוט לשיעה.
 - פריטים שאינם בצבע ורוד- חולצה, כובע, צמיד, צלחת, כדור, אבן, כיסוי פלאפון, מפית...
 - תמונות שונות של פריטים ורודים. ([ניתן להוריד ולהדפיס מכאן](#)<<

סוגי הפעילויות לצבע הורוד

מס' מערך שיעור	עולם תוכן	סוג פעילות	הפעילות (תיאור מקוצר)
מערך שיעור מס' 1	מאכלים	חקר חושי	<p>1. פעילות מיון דברים ורודים ולא ורודים</p> <p>2. הרחה וטעימה של סוגי מזון ורודים : תותים, מלבי, מרשמלו, יוגורט תות, אבטיח, ליצי' (בהתאם לעונה),</p> <p>על כל טעם אפשר להגיד- אוהב או לא אוהב.</p> <p>חשוב להתייחס בפעילות זו למרקמי המזון שהמשתתפים אוכלים וכן לאלרגיות למזון, ובנוסף להתנהגויות מסוכנות הקשורות באוכל (חטיפת אוכל ועוד)</p>
מערך שיעור מס' 2	לבוש	תנועה	<p>1. פעילות מיון דברים ורודים ולא ורודים</p> <p>2. משחק- מפזרים ברחבי החדר תמונות או פריטי לבוש ורודים. בכל פעם שנשמעת המוסיקה צריך להגיע אל הפריט הורוד הקרוב כמה שיותר מהר ולגעת בו.</p>
מערך שיעור מס' 3	טבע	מוסיקה	<p>1. פעילות מיון דברים ורודים ולא ורודים</p> <p>2. שמים ברקע מוסיקה רגועה, קושרים סרטים ורודים מקרפ או מבד על הידיים של המשתתפים ויחד איתם מניעים את הגוף בתנועות התמתחות ופתיחת ידיים וכמו דברים ורודים שונים כמו פרח, כמו ציפור, כמו פלמינגו</p>
מערך שיעור מס' 4	מבנים ודברים ברחוב	יצירה	<p>1. פעילות מיון דברים ורודים ולא ורודים. מערבבים יחד צבע גועש לבן ואדום ורואים איך נוצר ורוד. כל אחד צובע עם ציור של בית.</p> <p>אפשרות נוספות: כל אחד מקשט דמות על בריסטול בבגדים ורודים מקרפים או מניירות ורודים.</p> <p>בסיום אפשר לכתוב יום ורוד, לניילן ולהפוך לפלייסמנט.</p>
מערך שיעור מס' 5	סיכום	בינגו	<p>1. משחק בינגו עם כל המושגים הורודים שעסקנו בהם</p>

אודות מערך ההדרכה ההמצאה מכונית

קישור לעמוד ההמצאה מכונית באתר המיזם <<

מטרות ההדרכה על ההמצאה מכונית

בסרטון זה, בשונה מהסרטונים הקודמים, חל מעבר מלמידה תפיסתית מבוססת זיהוי מאפיינים חזותיים (כגון צבע או צורה), ללמידה מושגית תפקודית המתמקדת בהבנת אובייקט בעולם, שימושיו והקשריו בחיי היומיום.

יחידת התוכן על ההמצאה מכונית נועדה להקנות למקבלי השירות היכרות עם אחת מההמצאות המרכזיות והנפוצות בחיי היומיום – המכונית. מטרת ההדרכה הן:

- זיהוי והכרה: לפתח מודעות לכך שהמכונית היא המצאה הנוכחת בחיי היום יום שלנו ומאפשרת לנו תנועה, עצמאות וקשרים חברתיים.
 - הבנת תהליכיות והתפתחות- להראות הצורך בתזוזה ממקום למקום קיבל מענה שונה עם השנים וכיצד המצאה אחת (גלגל) הובילה ליצירת המצאה אחרת (מכונית).
 - הכללה וחשיבה מושגית: לסייע למשתתפים להבין כי ישנם סוגים שונים של מכוניות המשמשות לצרכים שונים, ולתרגל יכולת הכללה.
 - למידה חווייתית ורב־חושית: לאפשר חקירה באמצעות ראייה, מגע, תנועה, ויצירה, כך שהלמידה תהיה מגוונת ומותאמת למשתתפים בתפקוד בינוני ונמוך.
 - הבעה ובחירה אישית: לעודד את המשתתפים להגיב לשאלות, לבחור בין חלופות, ולהביע את דעתם על דברים שהם מכירים ואוהבים.
 - שילוב בשגרת היום: ליצור רצף פעילויות שמאפשר חזרתיות וגיוון – חיפוש גלגלים ומכוניות במרחב, ציור ויצירה של אלמנטים הקשורים למכונית, או התנסות בתנועה ובמוסיקה הקשורים לצלילי המכונית – כחלק משגרת ההעשרה במרכז היום.
- באמצעות מטרות אלו, ההדרכה סביב ההמצאה מכונית מהווה מודל ראשוני ללמידה על מושגים מופשטים דרך דוגמאות מוחשיות, ותורמת הן לפיתוח מיומנויות קוגניטיביות והן להנאה והעשרה תרבותית.

מזוודה חושית להמצאה מכונית

- לצורך קיום המערכים המוצעים, אנו מבקשים מכם להכין מזוודה חושית שתכלול מגוון רחב של חפצים, בהם תוכלו להשתמש במהלך הפעילויות. חשוב שתבנו את ערכת המזוודה החושית על פי תכנית ניהול הסיכונים של המשתתפים.
- הנה מספר רעיונות לחפצים שיכולים להתאים לנושא ההמצאה מכונית:
 - פריטים וצעצועים שהם כלי תחבורה: אוטו, אופנוע, אופניים, סוס, אנייה, רכבת...
 - פריטים שאינם כלי תחבורה: פלאפון/ שלט של משהו, אבן, כף, חולצה...

○ תמונות שונות של פריטים הקשורים בכלי תחבורה ([ניתן להוריד ולהדפיס מכאן <<](#))

סוגי הפעילויות להמצאה המכונית

מערך שיעור	סוג פעילות	הפעילות (תיאור מקוצר)
מערך שיעור מס' 1	חקר חושי	1. פעילות מיון: מתגלגל ולא מתגלגל 2. משחק עם גלגלים שונים- מגע בהם והבנת צורת העיגול, גילגול של חישוב/ צלחת פלסטיק/ כדור ספוג, מכונית משחק אם יש- לגלגל אותם בין אחד לשני או הכנת מכוניות עם פלסטלינה/ חמר/ בצק. מכינים מכוניות ומוסיפים להן עיגולי נייר בתור גלגלים
מערך שיעור מס' 2	תנועה	1. פעילות מיון: כלי תחבורה ולא כלי תחבורה 2. תמונות של כלי התחבורה השונים מונחות על השולחן וצריך לסדר אותם לפי ציר הזמן/ ההתפתחות (רגל, סוס/ חמור, עגלה, רכבת, מכונית). בשלב הבא כל משתתף מקבל תמונה והם נעמדים לפי הסדר של ההתפתחות
מערך שיעור מס' 3	מוזיקה	1. פעילות מיון: מיון של כלי התחבורה השונים (הליכה, סוס, מכונית, אוטובוס, רכבת, אנייה) לפי מהר ולאט, עם גלגלים או בלי גלגלים 2. השמעת קולות של כלי תחבורה שונים וזיהוי שלהם- רכב, סוס, רכבת, להשמיע 3 פעמים כל קול. על השולחן מונחות תמונות של כלי התחבורה וצריכים להצביע על הכלי בהתאם לקול
מערך שיעור מס' 4	יצירה	1. פעילות מיון: מיון תמונות של כלי תחבורה שונים לפי גדול/ קטן, צבעים שונים, יפה/ לא יפה, הרבה אנשים או מעט אנשים. 2. הכנת מכוניות מגילי נייר טואלט- הדבקת גלגלים, צביעה שלהן עם צבעי גואש או טושים או צביעה של דפים עם סוגים שונים של רכבים בהתאם לצבעים עליהם דיברנו בסרטון- מונית בצהוב, רכבת בכחול, אוטובוס באדום וכו... תמונת כלי תחבורה אחד להשאיר לבחירה שלהם לצביעה בצבעים שהם רוצים.
מערך שיעור מס' 5	ביגו	1. משחק ביגו עם כל המושגים שעסקנו בהם

לקבלת מידע נוסף והדרכה על המיזם ניתן לפנות :

ורד סבאג, מנהלת מרכז נגיש להכיר מבית עמותת לטם, במייל : vered@lotem.net

שרון גנות, מנהלת ידע ומחקר, קרן שלם, במייל : sganot@kshalem.org.il

